

“Toredat paika ei meenuta mulle mitte niivõrd foto, kui võrd sealt pärit asi,” ütleb Eesti Filharmoonia Kammerkoori sopran **Karoliina Kriis** (32). Oma pisikeses Kalamaja-kodus tutvustab ta armsaimaid leide tööreisidelt. Ent esmalt imetleme koori vormirõivast.

Tekst: TIJU SUVI | Fotod: KRÕÖT TARKMEEL

Maailmast kogutud kodu

PUNASED KINGAD

Olime viimast päeva USA tuuril Washingtoni eeslinnas. Leidsin ühe *second-hand*-poekese, mida pidasid keskklassi kirikutädid. Otseselt vaja midagi ei olnud, aga avastasin täpselt parajad Calvin Kleini kingad; mõtlesin veel, kui palju olen nõus nende eest maksma. Viis dollarit, sobis. Tädi ütles: “Oodake hetk, mul on teile midagi...” Läks tagaruumi ja tuli tagasi tohutult kalli kingakaubamaja paberkotiga. Pakkis kingad sellesse ja ütles: “Nüüd võite uhke näoga tagasi hotelli minna.” See oli nii soe tunne!

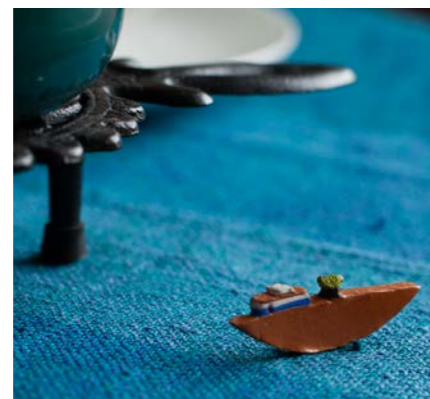
Tavaliselt on meil kooriga mitu reisi kuus. Kuid on ka juhtunud, et vaevalt jõuad uuesti kohvri pakkida. Mäletan, kuidas tulime Milano 30kraadisest palavusest Eestisse, kus oli keskmine suveilm, ja järgmisel varahommikul pidime startima Põhja-Soome Karjalasse. Otsin Milanost toitu kaasa, sest polnud kindel, kas ma vahepeal poodi jõuan! Kuivikud ja pakisupp on mul igaks juhuks alati kohvipõhjas.

Praegu on saabumas täiesti erandlik aeg, novembris-detsembris meil reise pole. Kui muidu “heidetakse ette”, et Eesti publik ei näe meid piisavalt, siis nüüd teeme ekstra kontserdisarja meie publikule. Põhiliselt esitame uut Eesti muusikat.

PEEGEL

Armastan Prantsusmaad! Aga armastama õppisin seda alles pärast kaht pikka tööreisi. Harjusin prantslastega, kui laulsime esimest korda Aix-en-Provence'i ooperifestivali kooris ja elasime poolteist kuud kohapeal. Järgmisel suvel hakkasid nad mulle juba meeldima. Peegel on aga pärit ühest Kesk-Prantsusmaa India poekesest veel enne seda meelepöoret. Oli suvi, kuid olin täiesti haige, kõik vabad hetked veetsin pikali. Peegel sai ostetud haigusest vabanemise hetkel. Suur osa mu Prantsusmaa-lombuses on ka sellel, et mu lemmikdirigent **Marc Minkowski** on osaliselt prantsuse päritolu. Küsitakse ikka, et mis vahet seal on, kes koori ees vehib?! Käsi peab olema täpne, kuid dirigent peab ka inimesena energiat andma.

Publik on üle maailma erinev. Näiteks Kesk-Euroopas tulevad meid kuulama pigem jõukad pensionärid, kes on muusikaeluga väga hästi kursis. Aga esimesed kontserdid Hiinas ehmatasid: saalis aeti juttu ja tehti selfisid, pärast tulid lavale inimesed, kes olid koori seast valinud endale “sõbra” ja tegid temaga koos pilti.

SAVIPROSS

Jõudsime Portugali Vidigueirasse üsna vara hommikul ning oleksime tahtnud lihtsalt magada, aga meile oli organiseeritud ekskursioon kohaliku veinitehasesse. Tohtu ringkäik, mis lõppes loomulikult degusteerimisega. Kuna olime saabunud mitme lennukiga, olime täitsa söömata. Eks pakuti küll kõrsikuid ja oliive, aga noh, veini oli tunduvalt rohkem... Elu lõpuni jääb meelde, kuidas inimesed olid nii armsad ja kõike pidi proovima ja muudkui valati juurde, kohe olid meie kohvrid veinipudeleid täis ja see oli alles reisi esimese päeva lõuna! Vahepeal lasti meid hotelli välja magama ja hiljem ootas õhtusöök külapeol: pikk laud, lambahautis ja kohalik meeskoor, keskmine vanus 70 ja rahvariites. Ühelt poolt väga naljakas ja teisalt pisarateni liigutav. Memmekesed vaagnatega kandsid ette meeletult head süüa, need olid laulupapide naised. Pross ongi sealt pärit.

REET AUSI DISAINITUD KLEIT

Kleit on imeilus ja praktiline, kannatab kohvrisesse pakkimist. Praeguseks läheb mul kooris üheksas hooaeg. Õppisin muusikaakadeemias kolmandal kursusel klassikalist laulmist, kui kuulsin, et fila kooril on vaja lisajõude. Tuttav käis peale, et end proovile paneksin, mina aga tundsin liiga suurt aukartust. Ise poleks ma ilmaski end pakkuma läinud. Lõpuks läksin vähemalt ette laulma, mind võeti vastu ja olengi jäänud. Algu oli siiski hästi raske. Mitte pabistamise pärast, esinemisnärvi on mul vaid heas mõttes; igapäevane suhtlus on mu jaoks palju keerulisem. Muretsesin, et pean lugude vaheaegadel suhtlema võõraste koorikaaslastega. ➔➔

KUUMAALUS

Prantsusmaal Aix-en-Provence'is üüriti kooriliikmetele korterid ning saime endile Eestist sõpru külla kutsuda. Mu imepisikes korteris viibis ühel hetkel neli sõbrannat! Mõnikord pidime üksteisest lausa üle astuma. Kuumaaluse ostsidki sõbrannad kohalikult laadalt mulle tänutäheks.

Reisidel saab kolleegidega üldse lähedasemaks kui kõrvuti kontserdial istudes. Unised passimised lennujaamades annavad inimesest pildi igas võimalikus konditsioonis. Oleme nii omainimesed, et pärast kontserte eriti koos välja ei lähe. Pigem läheb igaüks koju.

Kui kaua kooris jätkan, ma ei tea. Eks elu näitab. Olen vallaline ja selle võrra on mul lihtsam, pereinimeste elu teeb pidev reisimine keerulisemaks. Ooperikooris õhtust õhtusse sama repertuaari esitada mulle ei sobiks.

MAALITUD VAAGEN

Šveitsis Baselis oli hotelli lähedal tore vanakraamipood, kust oleksin tahtnud kõik kaasa osta! Seinataldrikut märgates toimus totaalne äratundmine (miskipärast sinine on minu värv, isegi koorikaaslased teavitavad, kui on mõnd lahedat sinist asja näinud). Nali oli selles, et Basel oli alles meie tuuri esimene sihtpunkt ja sõitsime rongidega, tassisin oma vaagnat truult kaasas nagu kass poegi, teised juba naersid.

Pagasiga on mul reisesid õnneks läinud: kohver on hilinevad kahel korral. Aga kord USA tuuril jäid tulemata terve kammerorkestri kohvrid ja nii tuli kiiresti hankida uued esinemisriided. Seepärast peavadki noodid alati olema käsipagasis! On vaid mõni üksik lugu, mida oskad peast laulda. Enamasti tead tervikut, kuid mitte oma partiid.

TRIBULINE KAMPSUN

2012. aastal käisime Mehhikos Pärti laulmas, tuli välja, et ta on populaarne ka seal...

Läksime Teotihuacáni templeid vaatama; suveniiripoekesest tahtsime ainult vett osta, aga sõbranna avastas seal täiesti "minu nägu" kampsuni ja kinkis mulle 30. sünnipäevaks.

Koori uued tulijad ostavad sageli uhke fotokaamera ja pildistavad hästi palju. Aegamööda jääb pildistamine aina harvemaks. Mulle ei tuleta mõnd paika meelde mitte niivõrd foto, kui võrd kohapealt ostetud asi. Ja alati ei peagi see olema midagi erilist. Olen toonud mingist

Saksamaa linnakesest, mille nimigi meelde ei jäänud,

maitseainepurgi või Prantsusmaalt täiesti harilikku nagi. Mulle meeldib, kui need asjad on kodus mu ümber.

Mulle meeldib kodus olla, kuid ka hotellielu sobib hästi. Hotelle on olnud nende aegade jooksul liiga palju, et meelde jääks. Imelikult

meenub üks hotell Cardiffis, Big Sleep, kus puudusid liftid ja kardinalid olid kunstkarusnahast, kõik oli hästi värviline ja tolmune; kellegi toa lagi sadas kaela, kellegi voodil tuli jalga alt ära.

VAIP

Paar aastat tagasi käisime Sloveenias. Eestis oli hilistalv, seal kõik õitses. Ühes linnas eksisime teelt ning jõudsime välja silla alla, kus oli imepisike vaibapood. Vastu tuli suur jõuluvanahabemega vanamees, kes oli lihtsalt nii armas, et otsin seal kaasa vaiba. Vanakraamipoodides kondamine on mu hobi, Tartus, kust pärit olen, teen alati tuuri. Kui aga ostan mõne uue asja, valin sellise, millel on väike defekt. Siis see on natuke teistmoodi. ☺

KOORILAULU KUULAMA!

EFK asutas 1981. aastal Tõnu Kaljuste, kes oli koori kunstiline juht ja peadirigent 20 aastat. Alates 2014. aasta septembrist on koori kunstiline juht ja peadirigent Kaspars Putniņš. Repertuaar ulatub Gregoriuse laulust ja barokkmuusikast kuni 21. sajandi teosteni; eriline koht on Eesti heliloojate loomingul. Eesti publikul on võimalus koori kuulata kontserdisarjas "Vitraažid". Sarja esimene kontsert "Puudekummardajate maa" toimub 3. oktoobril Tartu Elleri-nimelises muusikakoolis ja 4. oktoobril Tallinna Kultuurikatlas.

www.epcc.ee